

УКРАЇНА

(19) UA (11) 30028 (13) U
(51) МПК (2006)
G09B 23/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ МОДЕЛЮВАННЯ ПОЛІТРАВМИ

1

(21) u200710471

(22) 21.09.2007

(24) 11.02.2008

(72) СЕКЕЛА ТЕТЯНА ЯРОСЛАВІВНА, UA, ГУДИ-
МА АРСЕН АРСЕНОВИЧ, UA

(73) ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО, UA

(57) Спосіб моделювання політравми, що включає
нанесення дозованого механічного пошкодження

2

кісткової тканини в комбінації з введенням у пара-
нефральну клітковину периферичної крові, який
відрізняється тим, що здійснюють перелом стег-
нової кістки в її середній третині, який поєднують з
повним поперечним розсіченням стегнової вени, а
нативну нестабілізовану кров із пошкодженої вени
вводять у паранефральний простір з розрахунку
1мл на 100г маси тварини.

Корисна модель стосується медицини, зокре-
ма експериментальної патології, і може бути вико-
ристана при вивченні проблемних питань політра-
вми, зокрема патогенезу і експериментальної
терапії.

Відомий спосіб моделювання політравми, що
включає нанесення дозованого механічного
пошкодження кісткової тканини в комбінації з
введенням у паранефральну клітковину
периферичної крові [1]. За відомим способом,
перелом кісток тазу поєднували з введенням крові
з вен хвоста білого щура у паранефральний

Недоліком відомого способу є недостатній
рівень інформативності, що впливає з
обмеженого за інтенсивністю пошкодження
гомеостазу організму піддослідної тварини, а саме
рівня крововтрати, характер якої є визначальним у
розвитку системних порушень життєво важливих
функцій. Недостатній рівень відтворення
експериментальної моделі, як ще один недолік,
впливає з недостатнього рівня стандартизації
механічного пошкодження кісткової тканини,
оскільки нанесення множинного перелому тазових
кісток часто супроводжується утворенням дрібних
уламків і пов'язаного з цим неконтрольованого
пошкодження інших тканин і життєво важливих

В основу корисної моделі поставлено завдан-
ня вдосконалити відомий спосіб, в якому шляхом
збільшення рівня крововтрати з одночасною стан-
дартизацією пошкоджень інших тканин і пов'яза-
ною з цим мобілізацією системних нейро-
рефлекторних патогенетичних механізмів досяга-
ють підвищення інформативності експеримента-
льної моделі.

При вирішенні технічного завдання було взято
до уваги те, що одним із провідних патогенетичних
механізмів політравми є крововтрата, розмір якої є
визначальним при запуску наступних системних
порушень на всіх рівнях структурної організації
багатоклітинного організму. Виходячи з наведених
міркувань доцільним є моделювання інтенсивної
крововтрати при дотриманні методичних вимог до
стандартизації цього патологічного процесу відпо-
відно до завдань експериментальної моделі. До
аналогічних вимог методики експерименту слід
віднести також необхідність стандартизації меха-
нічного пошкодження кісткової тканини, що реаль-
но можна здійснити при моделюванні травми одні-
єї крупної кістки, а не декількох дрібних.

Поставлене завдання вирішують тим, що у ві-
домому способі моделювання політравми, що
включає нанесення дозованого механічного
пошкодження кісткової тканини в комбінації з вве-
денням у клітковину паранефрального простору
периферичної крові, відповідно до корисної моделі
здійснюють перелом стегнової кістки в її середній
третині, який поєднують з повним поперечним
розсіченням стегнової вени, а нативну не стабілі-
зовану кров із пошкодженої вени вводять у пара-
нефральний простір з розрахунку 1мл на 100г маси
тварини.

Спосіб здійснюють наступним чином.

Після виміру маси тіла лабораторної тварини -
білого щура, попередньо визначають вид загаль-
ного знечуження і загальну кількість наркотичної
речовини та розраховують об'єм крові із стегнової
вени для наступного введення у паранефральний
простір, виходячи з розрахунку 1мл на 100г маси

(13) U

(11) 30028

(19) UA

щура. Під загальним знечуленням через розріз шкіри на внутрішній поверхні стегна тварини виділяють стегнову кістку і ламають її на рівні середньої третини, після чого відразу здійснюють поперечне розсічення стегнової вени. Кров із рани швидко набирають силіконовим шприцем і вводять у паранефральний простір з боку спини тварини у завчасно визначеній кількості. Після виведення тварини із наркозу проводять вивчення особливостей патологічного процесу відповідно до завдання наукового дослідження.

Приклад

Піддослідну тварину - самця білого щура масою 180г під кетаміновим наркозом зафіксували на операційному столику, після чого через розріз шкіри стегна на медіальній поверхні методом тупого розшарування у рану виділили стегнову кістку і вену. Користуючись важільним інструментом, стегнову кістку в її середній третині зламали, після чого відразу скальпелем здійснили поперечний переріз стегнової вени, а кров із рани набрали у силіконовий шприц у кількості 1,8мл і ввели в клітковину паранефрального простору. Венозну кровотечу в рані зупинили тампонуванням. Після виведення тварини з-під наркозу вона була готова до використання в експерименті за програмою наукових досліджень. Через 12год. після модельованої політравми частота серцевих скорочень становила 590хв^{-1} , артеріальний тиск - на рівні 100/60мм.рт.ст. Частота дихання залишалася високою - 32хв^{-1} . Про інтенсивну мобілізацію нейро-

регуляторних механізмів централізації кровообігу, зокрема переважання ознак симпатикотонії у структурі серцевого ритму засвідчило зростання амплітуди моди із 62,5% до 93,1%, зниження варіаційного коливання з 0,025с до 0,008с та рівня моди - з 0,128с до 0,095с, а також зростання індексу напруження за Бавським з 96,0 до 604,6у.о. На наступну добу частота серцевих скорочень збільшилася на 9,8% і становила 648хв^{-1} . Аналогічно зріс артеріальний тиск - 150/95мм.рт.ст., що розцінено як результат стискання нирок гематомою, утвореною в паранефральній клітковині в результаті введення туди із стегнової вени крові. Отримані результати свідчать про досягнення завдання моделювання політравми на основі стандартизації травматичного пошкодження з підвищенням рівня інформативності та відтворення експериментальної моделі. Таким чином, запропонований спосіб забезпечує вищий, ніж за способом-прототипом, рівень інформативності і відтворення експериментальної моделі політравми, і може бути використаний в експериментальній медицині при дослідженні особливостей патогенезу політравми та оцінки ефективності заходів і засобів експериментальної терапії.

Джерело інформації, яке слід взяти до уваги:

1. Патент UA 10584 У. МПК⁷ G09B23/28, Спосіб моделювання політравми (Л.Я. Заруцький, А.А. Гудима, А.І. Герасимів) - №u200504740. Заявлено 20.05.2005. Опубл. 15.11.2005. Бюл. "Промислова власність" №11. - 6с.